

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

директор НДІ інтелектуальної
власності НАПрН України

Олександр ДОРОШЕНКО

27 серпня 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок відрахування, переривання навчання,
поновлення та переведення здобувачів третього рівня вищої освіти
ступеня доктора філософії у
Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України**

Затверджено рішенням вченої ради НДІ
інтелектуальної власності НАПрН України
27 серпня 2024 р. (протокол № 9)

Введено в дію наказом директора Інституту
від 27 серпня 2024 р. № 122-к-а

м. Київ-2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – здобувачі) у Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності НАПрН України (далі – Положення) регулює питання відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів, які навчаються в аспірантурі Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України (далі – Інститут), а також встановлює механізм переведення здобувачів з аспірантури інших закладів вищої освіти (наукових установ) до аспірантури Інституту.

1.2. Положення розроблено на підставі Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145- VIII; Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) про присудження ступеня доктора філософії»; наказу МОН України від 07.02.2024 р. № 134 «Про затвердження Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки»; інших документів, що регламентують процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо- науковому) рівні вищої освіти.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

академічна відпустка - переривання здобувачем навчання з підстав і причин, визначених цим Положенням, що унеможливлюють виконання освітньо-наукової програми (далі - ОНП). На час академічної відпустки

призупиняються права та обов'язки здобувача, виконання ним індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. На час академічної відпустки особи, які належать до певних категорій, визначених законодавством, зберігають за собою окремі права здобувачів відповідно до цього Положення;

відрахування зі складу здобувачів (далі - відрахування) - втрата особою статусу здобувача в порядку, визначеному цим Положенням, що має наслідком припинення прав та обов'язків здобувача;

вимоги до вступників на відповідну ОНП - раніше здобутий рівень освіти, спеціальність (спеціальності), на підставі яких здійснюється прийом на навчання, результати вступних випробувань, перелік яких визначається Умовами (Порядком) прийому на навчання для здобуття вищої освіти та Правилами прийому до Інституту при вступі до аспірантури (у формі захисту дослідницької пропозиції, результатів вступних іспитів, єдиного вступного іспиту тощо з урахуванням мінімального значення кількості балів вступних випробувань (конкурсного балу), джерела фінансування здобуття вищої освіти, громадянства та спеціальних умов участі у вступній кампанії та ін.);

переведення - зміна здобувачем у порядку, визначеному цим Положенням: форми здобуття вищої освіти, джерела фінансування здобуття вищої освіти, закладу вищої освіти із збереженням місця державного замовлення;

підсумковий контроль - контрольні заходи, що передбачають встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам ОНП у частині відповідного освітнього компонента (далі – ОК);

поновлення на навчання - відновлення статусу здобувача після відрахування, набуття прав та обов'язків особи, що здобуває вищу освіту.

1.4. Відрахування, переривання навчання, а також продовження його строку, поновлення на навчання, переведення, допуск до продовження навчання здійснюються на підставі наказу директора Інституту. Відповідні

відомості в строки та у порядку, визначеному законодавством, вносяться до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

2. ВІДРАХУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

2.1. Здобувач може бути відрахований з аспірантури Інституту.

Підставами для відрахування є:

- завершення терміну навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою;
- достроковий захист дисертації;
- власне бажання;
- переведення до аспірантури іншого закладу вищої освіти (наукової установи);
- невиконання індивідуального навчального плану здобувача;
- порушення умов Договору, укладеного між Інститутом та здобувачем або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує його навчання;
- інші випадки, передбачені законодавством.

2.2. Підставою для видання наказу директора про відрахування здобувача з аспірантури, є:

- заява здобувача, погоджена науковим керівником (у випадку переведення до аспірантури іншого закладу вищої освіти (наукової установи), відрахування за власним бажанням);
- службове подання відповідальної за ведення діловодства аспірантури (у разі невиконання індивідуального навчального плану);
- службове подання відповідальної за ведення діловодства аспірантури (при порушенні умов Договору, укладеного між Інститутом та здобувачем або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує його навчання).

2.3. Особа, яка відрахована із аспірантури Інституту в порядку, визначеному цим Положенням (крім відрахування у зв'язку із захистом дисертації, а також у разі, якщо особа не приступила до занять) може звернутись до відповідальної за ведення діловодства аспірантури Інституту

щодо видачі академічної довідки з інформацією про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

3. ПОНОВЛЕННЯ НА НАВЧАННЯ

3.1. Особи, відраховані до завершення терміну навчання за певною ОНП, можуть бути поновлені на навчання на місця за кошти фізичних (юридичних) осіб в межах ліцензованого обсягу Інституту на підставі особистої заяви, поданої на ім'я директора Інституту та академічної довідки, що засвідчує результати попереднього навчання.

3.2. Заява про поновлення на навчання розглядається директором Інституту, після чого заявника інформують про строки, порядок і умови поновлення на навчання або про причину відмови.

3.3. Особу може бути поновлено на навчання незалежно від причин відрахування, тривалості перерви в навчанні, форми здобуття вищої освіти, ОНП, джерела фінансування, форми власності та сфери управління закладу вищої освіти за умов:

- виконання вимог до вступників на відповідну ОНП у разі, якщо вона поновлюється на ОНП з іншої спеціальності або з іноземного закладу вищої освіти незалежно від спеціальності;
- позитивної оцінки результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, її здатності успішно виконати відповідну ОНП. Особі може бути відмовлено в поновленні на навчання, якщо встановлена негативна оцінка її здатності успішно виконати відповідну ОНП.

3.4. У разі поновлення на ОНП з іншої спеціальності або з іноземного закладу вищої освіти незалежно від спеціальності така особа має виконати всі вимоги до вступників на відповідну ОНП, встановлені в рік початку навчання контингенту здобувачів, до якого приєднується особа, або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про поновлення, у тому числі успішно скласти вступні випробування до аспірантури Інституту за програмами вступних іспитів та Правилами прийому, які діяли на момент

останньої вступної компанії, що передувала поновленню.

3.5. Для оцінки результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, розпорядженням директора створюється комісія у складі:

- заступника директора з наукової роботи (голова комісії);
- керівника центру правового забезпечення розвитку науки і технологій;
- відповідальної за ведення діловодства аспірантури;
- гаранта ОНП.

3.6. Комісія здійснює аналіз результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів, та приймає рішення про перезарахування окремих ОК, що містяться в академічній довідці, за умови, що під час попередніх періодів навчання особа здобула передбачені ОНП або аналогічні результати навчання; а також визначає перелік незарахованих ОК попередніх періодів навчання, які мають бути додатково включені до індивідуального навчального плану аспіранта та складені впродовж шести місяців після поновлення. При цьому обсяг незарахованих ОК з навчального плану попередніх періодів навчання не може перевищувати 20 кредитів ЄКТС.

3.7. Вибіркові ОК перезараховуються на підставі академічної довідки за умови відповідності тематиці дисертації та наявності достатнього обсягу кредитів, визначеного навчальним планом підготовки в аспірантурі Інституту. Як вибіркові, можуть бути зараховані ОК попереднього навчання, що не були перезараховані як обов'язкові.

3.8. Комісія здійснює аналіз стану наукової роботи здобувача за попередні періоди навчання та визначає його спроможність завершити роботу над дисертацією у встановлений термін. У випадку наявності відставання комісія зазначає незараховані за попередні періоди навчання види робіт, які мають бути додатково включені до індивідуального плану наукової роботи здобувача, та виконані до наступної річної атестації здобувача.

3.9. У разі, коли академічна різниця становить більше 20 кредитів

ЄКТС або наявні суттєві відставання в науковій роботі, які не можуть бути усунені до наступної річної атестації здобувача, комісія може прийняти рішення про рекомендацію щодо поновлення здобувача на нижчий рік навчання. Особі може бути відмовлено в поновленні, якщо комісією встановлено негативну оцінку її здатності успішно виконати відповідну ОНП.

3.10. У разі необхідності комісія має право запрошувати на засідання з відображенням цього факту в протоколі інших наукових та науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію освітньої та наукової складових відповідної ОНП. Протокол засідання комісії зберігається в особовій справі здобувача та слугує підставою для видання наказу директора про поновлення здобувача на навчання та призначення йому наукового керівника.

3.11. Наказ про поновлення на навчання видається після укладання відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту» договору про навчання між Інститутом та вступником, а також договору про навчання між Інститутом з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку поновлення на навчання за кошти такої особи).

3.12. Не пізніше двох місяців після поновлення здобувача в аспірантурі Інституту вчена рада затверджує його індивідуальний план наукової роботи, що включає види робіт, які необхідно виконати в наступні періоди навчання відповідно до наукової складової ОНП, а також незараховані види робіт попередніх періодів навчання із термінами їх виконання до наступної річної атестації, а також індивідуальний навчальний план, який містить ОК, які необхідно опанувати в наступні періоди навчання відповідно до навчального плану ОНП, а також незараховані ОК попередніх періодів навчання із зазначеними термінами їх складання до 6 місяців після поновлення в аспірантурі Інституту.

3.13. Поновлення на навчання за ОНП зі спеціальності, необхідної для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання,

здійснюється, якщо особа до відрахування навчалась за такою самою спеціальністю.

4. ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ

4.1. Здобувачі на підставі особистої заяви можуть бути переведені до іншого закладу вищої освіти, у тому числі якщо Інститут не має акредитованої освітньо-наукової програми із спеціальності здобувача, або в межах одного закладу:

1) на навчання за державним або регіональним замовленням, якщо вони навчаються в Інституті за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;

2) на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, якщо вони навчаються в Інституті за державним або регіональним замовленням;

3) на підготовку за акредитованою освітньо-науковою програмою з іншої спеціальності, що є реалізацією їх права обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей.

4.2. Аспіранти, підготовка яких здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету, у разі переведення до іншого закладу користуються пріоритетним правом на місця державного (регіонального) замовлення за умови наявності вакантних місць.

У разі відсутності таких місць аспіранти за їх згодою можуть бути переведені на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

4.3. Переведення аспірантів здійснюється в межах ліцензованого обсягу Інституту.

4.4. На першому році навчання переведення аспірантів забороняється.

4.5. У разі якщо Інститут не отримав сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або закінчився строк дії сертифіката про акредитацію такої програми, здобувач переводиться до іншого закладу, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована.

Для цього здобувач подає на ім'я директора Інституту заяву про відрахування у зв'язку з переведенням до іншого закладу і видачу академічної довідки. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. Заява розглядається Інститутом протягом двох тижнів.

Одержавши академічну довідку, здобувач звертається із заявою про зарахування у порядку переведення до керівника того закладу, до якого він переводиться. Здобувач може надіслати заяву в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису. До заяви додається академічна довідка чи її сканкопія. Заява про зарахування у порядку переведення розглядається закладом, до якого переводиться здобувач, протягом двох тижнів. У разі позитивного розгляду заяви керівник закладу, до якого переводиться здобувач, видає наказ, згідно з яким здобувач допускається до занять, а до закладу, в якому він навчався раніше, надсилає запит щодо передачі його особової справи.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, може відмовити йому у зарахуванні у порядку переведення в таких випадках:

- перевищення ліцензованого обсягу за відповідним рівнем вищої освіти або відповідної освітньо-наукової програми;

- академічна довідка містить інформацію, що засвідчує низький теоретичний рівень підготовки здобувача;

- освітньо-наукова програма, яку виконував здобувач, відрізняється від освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка в закладі, до якого він переводиться.

Керівник закладу, в якому здобувач навчався раніше, отримавши запит, протягом тижня видає наказ про відрахування здобувача у зв'язку з його переведенням, після чого протягом десяти робочих днів особова справа здобувача разом з копією наказу (витягом із наказу) про відрахування, засвідченою в установленому порядку, передається до закладу, до якого

переводиться здобувач. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

У закладі, в якому здобувач навчався раніше, залишаються копії академічної довідки та особової справи здобувача.

Керівник закладу, до якого переводиться здобувач, після одержання особової справи видає наказ про його зарахування у порядку переведення. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

4.1. можуть бути переведені:

- з однієї ОНП на іншу;
- з однієї форми здобуття вищої освіти на іншу;
- з одного джерела фінансування на інше;
- з одного ЗВО до іншого із збереженням місця державного замовлення.

4.2. Здобувачі, які навчаються за кошти фізичних (юридичних) осіб, переводяться за згодою особи, яка взяла на себе такі фінансові зобов'язання, з внесенням відповідних змін до договору про навчання між закладом вищої освіти та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу, укладеному відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту».

4.3. Переведення здобувачів (далі - переведення) здійснюється на ОНП на такий самий або нижчий рік навчання з урахуванням вимог до вступників на відповідну ОНП, встановлених в рік початку навчання особи за відповідним освітнім рівнем або в один із наступних років, але не пізніше року подання особою заяви про переведення, та аналізу результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів навчання, стосовно її здатності успішно виконати зазначену у заяві про переведення ОНП. Особі може бути відмовлено в переведенні, якщо встановлена негативна оцінка її здатності успішно виконати відповідну освітню програму.

4.4. Урахування вимог до вступників на відповідну ОНП та аналіз результатів навчання, здобутих особою протягом попередніх періодів

навчання здійснюється в порядку, передбаченому пп. 3.3 – 3.10 даного Положення.

4.5. Переведення на нижчий рік навчання здійснюється на місця за кошти фізичних (юридичних) осіб.

4.6. Переведення в межах Інституту з однієї форми здобуття вищої освіти на іншу, або з одного джерела фінансування на інше здійснюється наказом директора.

4.7. Наказ про переведення здобувача на іншу форму здобуття освіти, та/або джерело фінансування, видається після укладання відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту» договору про навчання між Інститутом та вступником, а також договору про навчання між Інститутом з фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу (у випадку переведення на навчання за кошти такої особи).

5. ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

5.1. Переривання навчання здобувачів здійснюється шляхом надання їм академічної відпустки. Такі особи не відраховуються з числа здобувачів. Дія договору про навчання між вступником та Інститутом, а також між Інститутом та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати, укладені відповідно до частини шістнадцятої статті 44 Закону України «Про вищу освіту», зупиняється на строк надання академічної відпустки.

5.2. Академічна відпустка може бути надана відповідно до цього Положення з таких причин:

– за медичними показаннями, що унеможливають поєднання відновлювального лікування з навчанням (у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребує тривалого відновлювального лікування); загострення хронічних захворювань або часті захворювання (понад один місяць впродовж півріччя); анатомічні дефекти, що не дають змоги провести

відновлювальне лікування під час навчання;

—у зв'язку з участю в програмі академічної мобільності - якщо навчання чи стажування в освітній або науковій установі (у тому числі іноземної держави) унеможливилює виконання учасником академічної мобільності індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи за основним місцем навчання;

—у зв'язку з призовом на військову службу (призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, призову на строкову військову службу, вступу на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, вступу на військову службу за контрактом відповідно до законодавства);

—у зв'язку з довгостроковим службовим відрядженням здобувача, який поєднує навчання з роботою;

—у зв'язку із сімейними обставинами - надається здобувачу на підставі його вмотивованої заяви на строк не більше одного року за весь період навчання за третім рівнем вищої освіти;

—у зв'язку з вагітністю та пологами; доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

5.3. Якщо дитина здобувача згідно з медичним висновком потребує домашнього догляду до досягнення дитиною шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки». Надання академічної відпустки здійснюється за наказом директора Інституту, в якому зазначаються причина, підстава для надання та тривалість, у тому числі посилання на тривалість відпустки, встановлену законодавством (у разі необхідності). При цьому тривалість академічної відпустки з причини, зазначеної у абзаці сьомому пункту 5.2 цього розділу, не може перевищувати тривалості соціальної відпустки, наданої відповідно до Закону України «Про відпустки», але за бажанням здобувача може надаватися на строк, менший за таку соціальну відпустку.

5.4. Для надання академічної відпустки здобувач звертається до

директора Інституту із заявою, погодженою з науковим керівником, у паперовій або електронній формі, в якій зазначає причину, строк академічної відпустки, а також підставу. До заяви додаються такі документи:

- з причин, зазначених у абзаці другому пункту 5.2 цього розділу - медичні документи, на підставі яких визначено необхідність надання академічної відпустки за медичними показаннями. Академічна відпустка за медичними показаннями здобувачам з числа іноземців може надаватись на підставі легалізованої (крім випадків, передбачених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана у встановленому законом порядку) медичної довідки, отриманої в іноземній державі, що подається до закладу разом з нотаріально засвідченим перекладом українською мовою;

- з причин, зазначених у абзаці третьому пункту 5.2 цього розділу - документи, що засвідчують участь здобувача в програмі академічної мобільності, що реалізується відповідно до законодавства;

- з причин, зазначених у абзаці п'ятому пункту 5.2 цього розділу - підтверджуючий документ з місця роботи здобувача щодо довгострокового службового відрядження із зазначенням його строку;

- з причин, зазначених у абзаці шостому пункту 5.2 цього розділу - документи, які можуть підтвердити викладені у вмотивованій заяві щодо отримання академічної відпустки обставини (за наявності);

- з причин, зазначених у абзаці сьомому пункту 5.2 цього розділу - один з документів: листок непрацездатності у зв'язку з вагітністю та пологами; свідоцтво про народження дитини;

- з причин, зазначених у абзаці восьмому пункту 5.2 цього розділу - медичний висновок про те, що дитина потребує домашнього догляду (до досягнення нею шестирічного, шістнадцятирічного, вісімнадцятирічного віку у випадках, встановлених пунктом 3 частини першої статті 25 Закону України «Про відпустки»), або інший документ, що є підставою для надання академічної відпустки за сімейними обставинами.

5.5. Після завершення строку переривання навчання, наданого здобувачу

у визначеному цим Положенням порядку, особа може бути допущена до освітнього процесу наказом директора на підставі заяви здобувача, що подана у письмовій формі або електронній формі не пізніше ніж за 2 тижні до завершення строку академічної відпустки.

5.6. Здобувачі, які у визначений п.5.5. термін не подали документи для оформлення допуску до освітнього процесу або продовження строку академічної відпустки, відраховуються з Інституту за порушення умов договору про навчання.